

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ.

Цијена

За ЦРНУ ГОРУ на годину 4
фор., на по године 2 фор.

За АУСТРО-УГАРСКУ ВОС-
НУ и ХЕРЦЕГОВИНУ на год.
6 фор., на по год. 3 фор.

За све остале земље годишње
20 фран. у валу, на по године
10 фран. у валу.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата шаље се поштом
упутницом непосредно админи-
страцији „Глас Црногора“ на
Цетиње, а коме је наручије, г.
Петру Радаковићу, к. и. аген-
ту у Котор. Дописи се шаљу
уредништву. Рукопис се не вра-
ћају.

За огласе плаћа се: за сваку
рајеч или на број од пет рече-
ра по 3 новчића за први пут, а
за сваки даљи пут по 1 новчић.

ЖИВИО КРАЉ ПЕТАР КАРАЂОРЂЕВИЋ!

У древноме граду Деспота Стевана и Браће Јакшића стекао се силан народ од све Краљевине Србије са већином и у души и у срцу, забринут тешко, што ће да се збуђе, коме ли ће своју судбу и круну од Србије да повјери, да му је повјери вруће, искрено, бев зобње, бев страховања за своју будућност....

Добри геије српског народа упутно је српско представништво, те је једногласно одлучило, да Србија своју судбу повјери унуку „Хероја Тополскога“ — Књазу Петру Карађорђевићу, да се њему круна даде, да он буде Краљ Србије.

Биоград је промијенио свој суморни изглед, диван изгледа он, обучен је у свечано руво, на свачијем лицу огледа се нада, ликују.... славе рјетку свечаност!

Представници од све Србије широм су руке раскрили, да у загрљај прима новог Краља, Краља Петра! Надају се, вјерују, да ће им с њим синути зора лебшијех дана, сјајније будућности, да је дошло вријеме да и Србија већ једном почиве, одахне....

А Црна Гора, која је увијек к срцу примала свз што се у Србији догађа; Црна Гора, која увијек сматра и зло и добро Србије за своје зло и добро; Црна Гора, која је свештеним традицијама везана с породицом „Оца Србије“, што се зачеше још од Светог Петра и Карађорђа, а у новије вријеме притврдише највјежнијом споном љубави, — та Црна Гора подноси данас своја највјерљивија честитања и Србији и њеном Краљу, с врућом жељом, да Србији с њим отпочне ера сретнијих дана, а њен Краљ да оправда наде, које измучени народ у овом судбоносном тренутку на њега полаже!

Живио Краљ Петар I, Живјела Србија!

Чим је глас о избору Књаза Петра Карађорђевића за Краља Србије аваничио из Биограда на Цетиње стигао, звона на свим црквама вазнонише, престоница се окити заставама, а љубопитни народ гомилама упути се пред Књажевски Двор, да одатле, одатле је увијек вичан чујати добре вјести, чује и сад веселе гласове. Њ. Кр. В. Господар, окружен свим члановима Свог Узвишеног Дома, поздравља многобројни народ гласним уселиком: Живио Краљ Петар I Карађорђевић! Живјела Србија! Војна музика васвира српску народну химну, а хиљадама грла одјекују громко „Живио!“

Иза тога, Њ. Кр. В. Господар, у подужем разговору, упознао је окупљени народ са нераскидним и давним везама, које Његов Дом и народ Црногорски везују са славним и јуначким Домом Карађорђевића, па знајући, да народ црногорски и у овој као и у свакој другој прилици мисли и осјећа као Оца, прочита поздравну депешу, којом је Његовом Величанству Краљу Петру честитао у име Своје и народа црногорскога сретно ступање на праједовски пријесто!

Депеша Њ. Кр. В. Господара гласи:

ЊЕГОВОМ ВЕЛИЧАНСТВУ ПЕТРУ I
КРАЉУ СРБИЈЕ.

Даваоцу круна благодарим и правди му се светој и очитој клањам, а Теби, мили вете мој, честитам ступање на пријесто твојијех предака. Честитам свој Србији, честитам особито њеним јуначима, која у особи унука Црног-Ђорђа, стеклоше данас жељног витеза од куће витешке, да с њим ваједно освјеже ону урођену врлину, којом је стечена њена слобода и самосталност.

Твоје сретње ступање на Пријесто, поздравља цијело до сад забрижено Српство од Мора до Дунава, и жели ти да владаш дуго, да владаш сретње, а све по Божјем путу.

У тешком и без гријеха истрајном изгнанству Твојем, стекао си и искуства и знања, која ћеш малој Твојој Србији посветити, те ће она бити и славна и срећна с Тобом.

Оснивачи нашијех Домова, Кара-Ђорђе и Владика Данило, живиће у благодарним српским срцима, док је вијека и свијета; јер мили народ српски зна, да њима дугује много, те вато нас љуби и на пријестолу увисива.

Слава Божјој правди, слава Њима, слава Српскоме народу! Наше једномислије и крвна веза, која нас спаја, јемство је Српству за вјечито и нераздјелимо братство Србије и Црне Горе; то ће братство остат на вјекове свијетло, свето, непоумућено и спасавајуће за наш народ; за то се братство пред пријестолом Вишњога моле душе нашијех српскијех мученика; томе братству и слози српској бдити ће и анђeosка душа Моје Зорке, Твоје супруге, чија крв и љубав везаће навјек Твоје и Моје синове.

Живио Краљу Србије! Живио мили вете Мој и Господ ти у помоћ био!

Никола.

Како говор, тако и читање поздравне депеше пратило је грување топова са „Табје“ и „Обилића пољане“, а народним овацијама не бјеше краја.

Одушевљење народно продужило се и даље. — Са Цетиња послато је Њ. В. Краљу Петру много поздравнијех депеша од појединијех лица и свију наших удружења. У вече била је престоница освијетљења, а цјевање радрагане омладине и свирање војне музике разлијегало се улицама до касно доба ноћи.

Данас, 3 јуна, на 11 ура прије подне, одржано је у манастирској цркви свечано благодарење у присуству свију чланова Владикашког Дома, посланика Србије, г. пуковника Васића, наших великодостојника и осталог чиновништва у потпуној паради, и многобројног грађанства.

Послије благодарења војска је чинила од цркве до Двора шпалир, а војна музика у неколико пута понављала је српску народну химну. Њ. Кр. В. Господар поздравно је војску громким поздравом: Живио Краљ Петар Карађорђевић! на што је војска одговорила урнебесним „Живио!“ За тијем се ишло уобичајеним редом у Двор на честитање.

Петар Карађорђевић рођен је 11 јула 1846 године у Биограду као најстарији син тадашњег владајућег књаза Александра. Неколико мјесеци прије, по што му је отац на основу закључка са андријске скупштине од 11 децембра 1838 оставио Србију, отишао је Петар ради вишег образовања у Женеву. Ту је остао до 1861 год., кад се је уписао у лицеј Сен Варб, да се приправи за војничку академију у Сен Сиру. Ову је свршио као официр 1864 године, а год. 1867 свршио је генерал-штабну академију. Год. 1870 учествовао је на француској страни у француско-пруској рату и то у легији странаца, која је спадала у 15. кор. У јануару 1871 год. служио је као генерал-штабни официр код 18. кора под генералима Биљо и Бурбаки.

Једног дана добио је налог, да однесе депешу сусједном дивизионару; књаз Петар ставио је депешу у уста, те је са опуштеним уздицама јакао кроз жестоку кишу пушчаних зрна и сретно пресио на мјесто. Године 1875. кад је букнуо устанак у Босни, ставио се је књаз Петар на чело једног одјељења, које је он сам издржавао. Ово одјељење је оперирало између Дубице и Ђорковца, а своју акцију обуставило је тек онда, кад су Црна Гора и Србија Турској навјестиле рат.

У једном писму, што га је књаз Петар године 1876. управно на књаза Милана, изложио је он своје погледе и повњао књаза Милана, да се династије Обреновићи и Карађорђевићи помире, али одговора није добио.

Свршетком седамдесетих година издржавао се је књаз наизмијенице у Бечу, Паризу и на Ривијери. Затим се је настанио на Цетињу, гдје се је 1883 год. оженио с књагињом Зорком. Ова је умрла 4 марта 1890, а скоро иза тога преселио се је књаз Петар у Женеву, гдје је живио само за науку и васпитање своје дјеце. Од овог брака остало му је троје дјеце: књагињица Јелена, рођена 23 октобра 1884 год. која се васпитава у Русији код Њ. И. В. Велике Књагиње Милице Николајевне; књаз Ђорђе, рођен 27 августа 1887, који је сада питомца I. кадетског корпуса у Петрограду; и књаз Александар, рођен 4 децембра 1888 год. који учи у Петрограду у институту „Правовједенија.“

Вриједно је споменути, да је књаз Петар дјело Џона Стурта Миља „Слобода“ превео на српски.

Књаз Петар је врло љубазан, у говору опрезан и бира израве, не трпи лажи, те је тврдо увјерен, да и у политици мора бити морала.

О избору Књаза Петра Карађорђевића за Краља Србије јавио нам је бечки Корбино ове телеграме:

БИОГРАД. 2 јуна. — (12 и 15 минута). Петар Карађорђевић изабран је једногласно за Краља.

БИОГРАД. 2 јуна. — Мало послвије 11 сати отворио је Велимировић скупштини кратким говором и предложи скупштини, да се Краљ изабере поименичним гласањем. Министар Живковић узвикне: Живио Карађорђевић, што су сви присутни одушевљено прихватили, као и народ, окупљен пред скупштином. Кад је први гласач изрекао име Петра Карађорђевића, удвојиле су се овације; а послвије другог гласа, Велимировић повзао је гласаче, да се при гласању удрже од сваких овација, на што је избор веома брзо свршен. На 12 сати и 31 минут, предједник прогласио је, да је Петар Карађорђевић изабран једногласно за Краља Србије, која је резултат поздрављен френетичним уселицима. Министри Генчић и Авакумовић славили су Краља кратким бесједама уз опште одобравање посланика и народа пред скупштином. Предлог Велимировића, да се Краљу телеграфично саопшти избор и да му нарочита депутација поднесе акт избора, примљен је једнодушно. Сједница је за тијем закључена. Са тврђаве биоградске испалио је 101 топовски метак, музика свирајући пролази улицама, варош показује обичан изглед, страже макнуте.

На 7 сати у вече дошао је у Биоград сљедећи одговор Њег. Вел. Краља Петра Карађорђевића на депешу министра-предједника Авакумоваћа, којом му је овај јавио резултат избора:

Сјајни докази оданости мог драгог народа, моје вјерне војске и патриотичне владе дубоко су ме дирнули. Благодарим из дана моје српске душе Провиђењу, које ме је милошћу Божјом и вољом народа подигло на пријесто мојијех славнијех предака. Молим, господине министре-предједнике, Вас и Ваше другове, да примите моје Краљевско признање и увјерење моје особите оданости.

О осталим биоградским догађајима примили смо од суботе још ове телеграме:

БУДИМПЕШТА, 31 маја — Авакумовић у разговору с једним дописником мађарских новина изјавио је, да имаду од свију држава, осим Немачке, увјерење, да ће се догађаји биоградски сматрати као унутрашња ствар Србије. Седамнаест рањених официра лијече се у болницама. Вође атентата неће бити судбено прогоњени, јер се тај чин сматра као бој, у којем је пало много и од стране нападача.

БЕРЛИН, 31 маја. — „Тагблат“ јавља из Биограда, да је бивши министар Тодоровић умро од рана. Наумовић је јуче с војничким почастима сахрањен.

БИОГРАД, 31 маја. — Ноћ је прошла мирно; страже коњице и пешадије крстаре улицама; духови су сасвијем мирни. Покаткад чује се жаљење за Александром. Главна је пажња обраћена предстојећој скупштини. Мисли се, да је избор Петра Карађорђевића осигуран; могуће је да ће и Књаз Мирко добити који глас, а чују се гласови и за републику. „Српске Новине“ доносе указ војног министра, којим се именују неки нови заповједници у војсци у мјесто досадашњих. Општинско вијеће позива народ да поштују одредбу закона, којом се забрањује свако гомилање по улицама пет дана прије скупштине, као и ва вријеме трајања скупштинских сједница.

ЦАРИГРАД, 31 маја. — Порти се према догађајима у Србији држи исто као и друге велесиле.

ПЕТРОГРАД, 31 маја. — „Journal de St. Pétersbourg“ пише: Три гњани догађаја у Србији дубоко су дирнули Русију, тијем више, што су Краљ и Краљица једне пријатељске државе били жртве тако гроне смрти. Русија жели, да Србија свађе из те опасне криве и да мирно проследи путем онога живота, који јој налажу народни интереси. Неки листови не вјерују, да по Србији свуда влада мир. „Свјет“ не искључује могућност окупације Биограда, ако се немирни народе. „Новое Времја“ напротив мисли, да унутрашње стање ве даје повода бојати се од овбиљних немира. Нема разлога да се мисли, да ће догађаји биоградске неповољно утицати на страну политику новонав Србије. Русија као и Аустрија очекују ријешене представника народа српског. Ако Петар Карађорђевић буде изабран за Краља, признање тога избора неће наићи на отпор од стране велесила.

„Петроградске Вједомости“ кажу, да не би било умјесно, да се руска штампа односи непријатељски према династији Карађорђевића, која је неважна с Русијом још тјешње, него династија Обреновића.

БУДИМПЕШТА, 31 маја. — Из Биограда се јавља, да ће скупштина од понеђелника изабрати најприје начин будуће владавине. Ако буде изабрано краљевство, као што је готово сигурно, овда се држи, да ће између истакнутих кандидата бити проглашен за Краља Петар Карађорђевић.

БЕЧ, 31 маја. — „Фремденблату“ јавља његов дописник из Биограда, а то из поузданог извора:

Потоњи састанак зајвереника под предједничством потпуковника Мишића био је 28 маја у 7 сати у вече у Калемендану. Ту су зајвереници чекали до 1 уре по поноћи, а за тијем су се удупали у малим гомилама пут Двора. Кад су ту дошли, баталион шестог пука и ађутант Панајотовић, такође зајвереник, отворише врата баште, која раставља Двор од улице, ушљед чега настаде сукоб са дворским жандармима, који су бранили улазак. Пуцало се са обје стране и било је много рањених. Жандарми су најпослије обез-

оружани, а зајвереници, предвођени Наумовићем, провалише у Двор. Ађутант генерал Петровић, настојећи да им забрани улазак на први спрат, био је убијен. Пошто електрична свјетлост није радила, око 30 зајвереника пипајући у покртин, дођоше до приватних краљевих одаја, гдје зацалише свијеће, али краљевски пар ту не нађоше. Послије мало времена нагваше једног дворског слугу, да им прокаже гдје се је краљевски пар склонио и пошто им је он то изказао, би убијен. Наумовић и Мишић на челу зајвереника провалише за тијем у стари Двор. Кад врата од њиховог склоништа не могаху рабити ојекиром, употребише динамит, од чега погубоше Наумовић и капетан Миљковић. Пошто су зајвереници ушли, Мишић повлачи је Краља, да се одрече престола, на што краљ одговори: ми ћемо вас послушати, ако дате поштenu ријеч, да нам животу неће ништа бити. Мишић одбио је да о томе расправља, те је повово позвао Краља да се одрече. Краљ не одговори ништа, на што капетани Анђелковић, Лазаревић, Димитријевић, Радивојевић, Триковић опалише први из револвера на Краља, а други зајвереници учинише то исто послије њих. Краљ паде мртав, изрешетан армима. Затијем је краљица Драга, која је већ била готово онемишљена, убијена једним плотуном из револвера. Није истина да су тијела краљевског пара бачена кроз прозор, јер се је Мишић противио таквом бруталном предлогу по су крпава тијела замотати у платно и црениједи у нови Двор.

БИОГРАД, 1 јуна. — Тврди се да је у јучерашњем министарском вијећу гласало шест министара за Петра Карађорђевића, а један за републику. Потоње ријечи Краља Александра биле су: „Цинцар-Марковићу, ва што си ми ово учинио?“ Краљ Александар мислио је, да је Цинцар-Марковић спремио зајверу. Опште је мишљење да ће Карађорђевић бити изабран за Краља.

ЖЕНЕВА, 1 јуна. — Петар Карађорђевић изјавио је да још није примио никакво питање, нити званичну понуду.

ЦАРИГРАД, 1 јуна. — Групију изјавили су саучешће сва дипломатски представништва, која су такође истакла заставе на по коњя. Ађутант Рашић, који је био овамо послат у повјерљивој мисији, поврати се јуче у Биоград.

БИОГРАД, 1 јуна. — Ноћ је прошла потпуно мирно. Град је врло одушевљен. По улицама се пошта много љака који су дошли из иностранства и мисли се да ће ноћас учинити манифестације за Карађорђевића. Међу љацима који се уче у Француској и Швајцарској, омажу се републиканске тежње, које поред свега тога не налазе одобрења код већине интелгенције. Изгледа за сигурно, да ће се скупштина сјутра изјаснити за монархију и изабрати Петра Карађорђевића, који је данас популаран, премда је овдје врло мало познат, па шта више ни његове слике нијесу изложене по дућанима. Листови истичу заслуге породице Карађорђевића и надају се, да ће његовијем избором почети нова сретна ера за Србију, која је до данас толико страдала. Бивши радикални министар Велимировић изабрат је за предједника сената и предједваће сјутра заједничкој сједници сената и скупштине.

БЕЧ, 1 јуна. — Листови доносе разговор са српскојем министром унутрашњих дјела Протићем, који је изјавио да је задаћа данашње владе искључиво да одржи ред, док скупштина ујасни стање ствари. Избор ће се обавити мирно. Посланици, који су већ стигли у Биоград, го-

тово су сви за Карађорђевића. Што се тиче дефинитивне владе, није о томе у министарском савјету још ништа рјешавано, јер они веће ништа да одлучују прије новог суверена. Односно догађаја који се више ноћу 28 маја, министар није хтио дати објашњења.

БИОГРАД 1 јуна. — Прекјучер убио се је потпуковник Милисав Живановић. Листови говоре, да је узрок самоубиству финансијалне неприлике, али је прави узрок то, што је међу краљевим артијима пронађено једно његово писмо, којим му зајверу открива. Скупштина ће изабрати Краља, изградити програм рада за новог Краља, па ће бити одложена до Краљева доласка. Краљ ће поставити ново министарство и распустити скупштину. Јуче је влада помиловала и ослободила све који су били осуђени због политичких испуста или штатне. Послије догађаја од 29/V нити је ко осуђиван, ни затворен. Наталија је телеграфично преко бивше дворске даме питала, да ли може доћи у Србију на гроб сина. Сва је Србија мирна, ред је потпуно.

БИОГРАД 1 јуна. — Варош има обична изглед. Страже коњице и пешадије крстаре улицама. Из унутрашњости осим посланика долази мало народ. О току сједнице у народној скупштини јављачито се поговара. Народ се гласа, да је због тога дошло и до жестоких расправа. Неизвјесно је, да ли ће се бирати сјутра Краљ. Званичне новине доносе именоване мајора Наумовића за команданта жандармерије у Биограду и Димитрија Радовића за предједника касације, а у пензију се ставља бивши командант жандармерије Јовановић, бивши предједник касације и командант жандармерије у Шабцу, Николаић. Остао дио званичних новина испуњен је готово само честиткама привременој влади. У петак завешће управа пошта нове привремене поштанске билеге са грбом Србије у мјесто лика Краља Александра. За кратко вријеме замијениће се и ове билеге са дефинитивним.

БИОГРАД, 2 јуна. — Варош потпуно мирна. Од четири сата улице почињу бивати живље. У мјест одјељења пешадије, које је досад стражило пред Двором, врше ту дужност само мале страже. Много се појеђује старо и ново гробље као и грбови краљевског пара у цркви св. Марка. На гробовима Краља и Краљице постављена су два крета с јатписом: Александар Обреновић, Драга Обреновић. Многи посетитоца плачу, док ми други говоре, да су ти догађаји по народ веома корисни. Генерал Петровић пренетан је јуче у ноћи на молбу удовице у властити гроб. Народ очекује мирно будућност, мислећи да грђе не може бити.

БИОГРАД, 2 јуна. — О поноћи била је сједница сенатора и посланика, која је једногласно одлучила, да сјутра стави на снагу устав од г. 1888 и да једнодушно изабере за Краља Петра Карађорђевића, за тијем да пошаље депутацију, која ће изабраном Краљу саопштити одлуку народне скупштине. Варош је мирна.

ПЕТРОГРАД, 2 јуна. — Листови све више и више траже, да се убице краљевског пара казне. „Московске Вједомости“, „Свјет“ и „Новости“ саглашују се, да је преврат у Биограду унутрашња ствар Србије, али крвава чин је цитана јелее Јевропе. Српски посланик Новаковић полагао данас или сјутра у Биоград, да присуствује сједницама сената. Дописнику руских „Новости“ рекао је Новаковић, да је мир, који сада влада у Србији, најбољи доказ, да је преврат био фатална потреба.

БИОГРАД, 2 јуна. — Многе породице биоградске тражиле су доволу, да се могу иселити, али влада им је то забранила прије но

се поврати нормално стање.

БУДИМПЕШТА, 2 јуна. — Из Биограда се јавља, да се у радикалним круговима опажа намјера, да се од Карађорђевића иште увјерење, да ће поштovati извјесна права народна, да се ограничи моћ Краљева, да главног заповједника војске бира скупштина, устав од г. 1888 да се попуни. Карађорђевић ће захтјевати између осталог, да се из Биограда одстране сви официри, који су учествовали у атентату. Бивши министар у Паризу, Рајовић, стигао је у Женеу, да отпочне преговоре с Карађорђевићем.

БИОГРАД, 2 јуна. — Сједница народне скупштине отпочела је на 11 сати прије подне.

БИОГРАД, 2 јуна. — Народну скупштину отворио је предједник Велимировић бесједом, којом је препоручио избор Петра Карађорђевића за Краља. Бурно повд-р-влаче. При поименичном гласању Петар Карађорђевић, једногласно изабран. Велико одушевљење. Избор повдврљен са 101 топовским метком.

БИОГРАД 3 јуна. — Послије избора Карађорђевића, министар правде Живковић држао је с балкона окупљеном народу говор, који је праћен одушевљеним узвацима.

БИОГРАД, 3 јуна. — На јавну привремене владе о догађајима од 28 и 29 маја, скупштина је одговорила једном револуцијом, у којој се каже, да је ова усхвањено саслужала изјаву о новом стању ствари, која је створено потовних дана и да је потпуно солидарна са осјећајима народа и војске. Цијела скупштина изјављује потпуно признање војсци и одбрана њен поступак. Војска српска била је увијек камен темељац отаџбини и бранич реда и заједности и јединствено светле и свијетле будућности Србије. У исто вријеме скупштина изјављује признање влади за патриотизам, што га је показала у овим судбонесним тренуцима, потврђујући је, да и даље врши дужност до доласка новог Краља.

БИОГРАД, 3 јуна. — Говори се да се међу хартијама Краља Александра нашао акт, којим се је на Видоудав имао прогласити Дуњевница за престолонапљедника, а такође и установити пријекли суд, који би осудио многе личности на смрт, а међу њима данашње министре Авакумовића, Живковића и нишког дивизионара Јанковића.

БИОГРАД, 3 јуна. — Прије отварања народне скупштине, сенат и скупштина имали су засебан сједницу, на којима су ријешили, да се Устав од г. 1888 поврати на снагу, с изјенама односно Краља и изборног права, које ће измијене извршити обје камаре прије но што Краљ положи заклетву на Устав. Депутација, одређена да пође у Женеу Краљу Петру, састављена је од 4 сенатора, 20 посланика и поћи ће сјутра са почасним официрима, који су одређени на службу Краљу.

ЖЕНЕВА, 3 јуна. — Једном представнику телеграфске швајцарске агенције, Петар Карађорђевић изјавио је, да прима круну, и да ће се звати Петар I. Дубоко је дирнут доказима народног повјерења. Управо је српском народу прокламацију, у којој благодари што је народ оживио традицију његовијех предака, додајући да ће остати вјеран тим традицијама и заданут успомоном нарочито на свог обожаваога Ода. Краљ Петар даје ријеч, да ће заборавити све што је било за потоњијех 40 година, да неће имати никакве мржње прогив својих бивших противника, да ће поштovati права свијех државнијех чиновника и повива их да се строго покорвају законима. Краљ ће кренути по свој пралици у четвртак вече преко Беча његов стан у Женеви чува полацница. Добија безбројна честатања.